

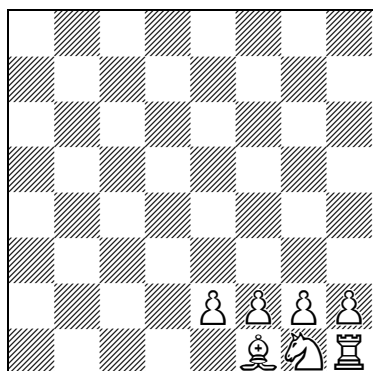
Activiteit (Stap 1)

In Stap 1 kan je al bij de eerste les de term *activiteit (actief)* gebruiken, want die is bij alle kinderen bekend.

Later in Stap 1 wordt *activiteit* concreter, bijvoorbeeld bij de *waarde van de stukken*. (Les 10 Voordelige ruil)

Je kan er ook een aparte les van maken met de oefeningen die hierna volgen.

Een leuke instructiestelling is de volgende:

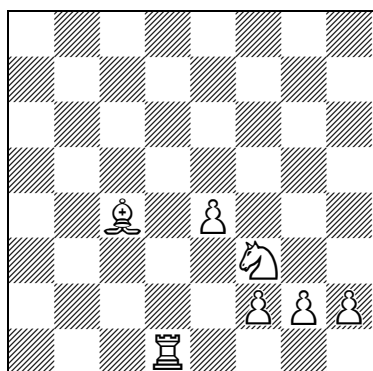
Hoe actief zijn de stukken?

Loper: 0 velden

Paard: 2 velden

Toren: 0 velden

Na 1.e4 2.Lc4 3.Pf3 4.Td1 krijgen we het volgende diagram.

Hoe actief zijn de stukken nu?

Loper: 11 velden

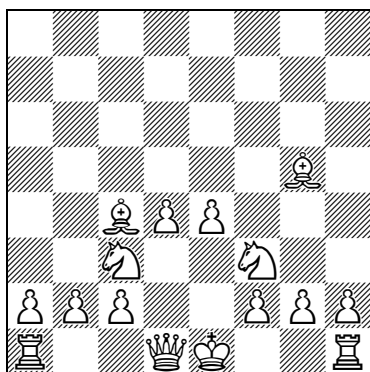
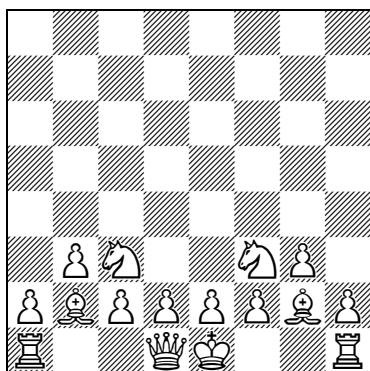
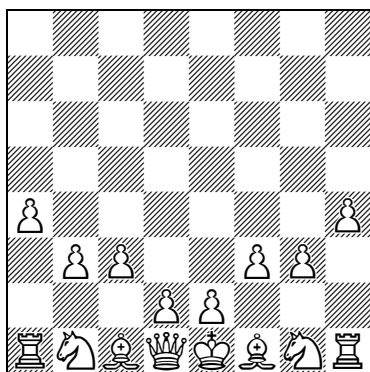
Paard: 7 velden

Toren: 14 velden

ACTIVITEIT (+MORA)

Als je in de opening je stukken volgens de MORA actief ontwikkeld hebt dan zullen ze veel velden bestrijken en stukken van de tegenstander aanvallen!

OPDRACHT 1: Kruis in de diagrammen alle velden aan waar wit naar kijkt. Kruis ook velden in de witte stelling aan. Noteer het aantal kruisjes links.

OPDRACHT 2: Zet een rondje om alle kruisjes die op de 5^e rij of hoger staan. Hoeveel rondjes zijn dat? (Noteer die rechts)

ACTIVITEIT VAN STUKKEN

De volgende vragen en opdrachten gaan over de activiteit van schaakstukken.

Hoe actiever een stuk, des te beter!

Naar **hoeveel velden** kan het stuk gaan? (noteer je antwoord achter de vraag)

[1] een toren op a1

[2] een toren op d5

[3] een looper op a1

[4] een looper op f2

[5] een looper op c6

[6] een looper op e4

[7] een paard op a1

[8] een paard op h2

[10] een paard op g7

[11] een paard op b6

[12] een paard op e4

[13] een dame op a1

[14] een dame op g2

[15] een dame op d4

ACTIVITEIT VAN STUKKEN

De volgende vragen en opdrachten gaan over de activiteit van schaakstukken.

Hoe actiever een stuk, des te beter!

Naar **hoeveel velden** kan het stuk gaan? (noteer je antwoord achter de vraag)

[1] een toren op a1	14
[2] een toren op d5	14
	Conclusie: op een leeg bord overal even actief
[3] een looper op a1	7
[4] een looper op f2	9
[5] een looper op c6	11
[6] een looper op e4	13
	Conclusie: in het midden veel actiever!
[7] een paard op a1	2
[8] een paard op h2	3
[10] een paard op g7	4
[11] een paard op b6	6
[12] een paard op e4	8
	Conclusie: in het midden veel actiever!
[13] een dame op a1	21
[14] een dame op g2	23
[15] een dame op d4	27
	Conclusie: hoe centraler, iets actiever